

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เมืองหลวงพระบางได้ขึ้นทะเบียนให้เป็นเมืองมรดกโลกแห่งแรกของประเทศสปป.ลาว ในปี ค.ศ. 1997 โครงการศึกษาทางกระบวนการทางผังเมืองในการอนุรักษ์เมืองหลวงพระบางให้เป็นเมืองมรดกโลก ได้กล่าวอ้างข้อมูลจากการสัมภาษณ์อธิบดีกรมพิพิธภัณฑสถานและวัตถุโบราณกล่าวว่า เริ่มแรกในปี ค.ศ.1981 ท่านคำผา พวงแก้ว อธิบดีรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ สปป.ลาว ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการองค์การ UNESCO ของลาว ได้เข้าร่วมประชุมวิสามัญขององค์การ UNESCO ที่ประเทศเม็กซิโก ได้สังเกตเห็นการฟื้นฟูวัฒนธรรมลาวจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมลาวให้เข้มแข็งและเป็นประโยชน์การพัฒนาประเทศ จึงได้เสนอแนวความคิดต่อผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไป ให้จัดการประชุมเพื่อการวางนโยบายวัฒนธรรมของชาติโดยกำหนดว่า ทศวรรษต่อไป ต้องเป็น “ทศวรรษวัฒนธรรม” หมายความว่าให้การพัฒนาวัฒนธรรมของลาวให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศไม่ให้ออกห่างจากกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม ต้องเป็นเรื่องเดียวกันไม่เน้นหนักเฉพาะในการพัฒนาเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวแล้วละเลยมิติด้านอื่น ๆ (ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง, 2002)

ในวันที่ 20 มีนาคม ค.ศ.1987 ท่านคำพูน สิ้นประเลิด รองนายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในสัญญาขอเข้าเป็นภาคีสัญญามรดกโลกขององค์การยูเนสโก (World Heritage Convention) และหลังจากนั้นทางการลาวได้ติดต่อขอผู้เชี่ยวชาญจากยูเนสโกมาชี้แนะในเรื่องเงื่อนไขการเป็นเมืองมรดกโลก Convention Concerning the Protection of the Cultural Heritage and National Heritage องค์การยูเนสโกให้สำรวจทำบัญชีโบราณสถานที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ทั่วประเทศ จากการประชุมครั้งที่ 9 ในเมืองเบอร์ลินประเทศเยอรมันนี เมืองหลวงพระบางได้รับการบรรจุชื่อเป็นมรดกโลก หมายเลขที่ 479 ในวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ. 1995 องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้เมืองหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก รัฐบาลลาวได้ดำเนินการจัดทำแผนบูรณะอาคารบ้านเรือนในเขตเมืองหลวงพระบางให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อประชาชนจะได้เห็นผลในการทำงานว่าได้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการซ่อมแซมอาคารมรดก และอีก 3 ปีต่อมาหลังจากผ่านการประเมินจากคณะกรรมการแล้ว หลวงพระบางได้รับสถานภาพเมืองมรดกโลกอย่างเป็นทางการ

ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ (ค.ศ. 1998) รัฐบาล สปป.ลาว ได้ประกาศรับรองอย่างเป็นทางการให้เมืองหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก มีการแห่ขบวนไปตามถนนสายต่าง ๆ ในเมืองหลวงพระบาง จากขบวนแห่นี้เองทำให้ประชาชนได้รับรู้สถานภาพการเป็นเมืองมรดกโลกยิ่งขึ้น และเป็นการเฉลิมฉลองหลวงพระบางครบ 1,200 ปีไปด้วย ซึ่งยังความภาคภูมิใจให้แก่คนเมืองหลวงพระบางและคนลาวโดยรวมเป็นอย่างมาก มีการกระจายข่าวเรื่องการที่หลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลกทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรภาพ และพิมพ์เป็นวารสาร 300 เล่มแจกฟรี เพื่อแจ้งข่าวผลงานเด่น ๆ ของการอนุรักษ์มรดกโลกในหลวงพระบาง คนต่างชาติที่ชื่นชมเมืองหลวงพระบางก็ตื่นตัวไปกับกาขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลกของหลวงพระบาง ขณะเดียวกันก็มีความเป็นห่วงเกรงว่าเมืองที่ตนชื่นชอบจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวร้ายลงต่อความเป็นเมืองหลวงพระบาง เนื่องจากเมืองหลวงพระบางมีความโดดเด่นไม่เหมือนเมืองอื่น ความเป็นเมืองหลวงพระบาง คือความงามที่เกิดจากความเรียบง่าย ตรงไปตรงมาไม่สลับซับซ้อนเหมือนเมืองอื่น ๆ ประกอบด้วยความโดดเด่นทางด้านธรรมชาติ สังคม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม ความโดดเด่นทางธรรมชาติเพราะเมืองหลวงพระบางเป็นเมืองถูกโอบด้วยแม่น้ำสองสายที่ไหลผ่านเมืองและเป็นเมืองที่อยู่ริมโขงและเป็นหุบเขารอบเมือง ด้านวิถีชีวิตของคนเมืองหลวงพระบาง ยังเป็นสังคมที่เรียบง่ายเหมือนสังคมชนบทที่ยังใช้ชีวิตอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติวิถีชีวิตชาวเมืองหลวงพระบางยังไม่ผูกติดอยู่กับเวลา เช่นเดียวกับบรรพบุรุษที่มีชีวิตไม่เร่งรีบ ยังไม่เป็นสังคมแข่งขันเชิงธุรกิจแบบชาวตะวันตก แต่ยังคงความเป็นสังคมแบบเกษตรกรรม ผู้คนในสังคมมีความเอื้ออาทรต่อกันและกันด้านประเพณี วัฒนธรรม สำหรับผู้หญิงลาวยังนิยมนุ่งผ้าซิ่นลาว แม้กระทั่งนักเรียนยังคงนุ่งซิ่นไปโรงเรียน ผู้หญิงลาวนิยมทำบุญใส่บาตรพระยามเช้า และพระสงฆ์จะเดินบิณฑบาตเป็นหมู่คณะไปตามหมู่บ้าน ด้านศิลปะ และโบราณสถานมีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่นวัดเชียงทอง พระธาตุพูสี พระราชวังเก่า และสถาปัตยกรรม ที่เป็นจุดเด่นของหลวงพระบางและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงนำไปสู่การเป็นเมืองมรดกโลก การขึ้นทะเบียนให้เมืองหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลกจากองค์การ UNESCO เป็นการเปลี่ยนสถานภาพของเมืองเล็ก ๆ ให้เป็นเมืองมรดกโลกกลายมาเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเมืองนี้มากขึ้น ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จึงเกิดความเป็นห่วงเป็นใยต่อเมืองหลวงพระบางจะมีผลกระทบต่อกระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก ซึ่งในฐานะเมืองหลวงพระบางเป็นเมืองที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศลาวเป็นเมืองที่ยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของโลก

หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลกและได้ประกาศให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้มีการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและดำเนินการแก้ไขสิ่งแวดล้อมทางด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยน

ทางด้านสังคมวิถีชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกายภาพเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ร้านค้า อาคาร การจราจร ขยะ มลพิษจากป้ายโฆษณา สายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ ทิศนัยภาพทางธรรมชาติและโบราณสถาน ด้านมลภาวะแวดล้อมเกี่ยวกับเสียง น้ำ อากาศ ภายหลังเป็นเมืองมรดกโลกการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมด้านสังคม กายภาพและมลภาวะแวดล้อม จากการศึกษาของโครงการสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, (2525) เรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรม พบว่า อิทธิพลของการท่องเที่ยวมีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมได้แก่ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในด้านการสร้างงาน การสร้างอาชีพ รายได้และราคาสินค้า และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประเพณี นอกจากนี้มีผลโดยตรงต่อสังคมและวัฒนธรรมในฐานะเป็นปัจจัยร่วมกับปัจจัยที่มีอิทธิพลอื่นๆ กระบวนการเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคม มลภาวะ โสเภณี การย้ายถิ่น การใช้ของพื้นเมือง กิจกรรมทางศาสนา การแต่งงาน การรับประทานอาหาร คนตรี และค่านิยม เอกสารดังกล่าวได้สร้างกรอบความคิดในการวิจัยได้ว่า ผลกระทบที่ก่อให้เกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังจากการเป็นเมืองมรดกโลก ผลเกิดจากการติดต่อสัมพันธ์ที่เรียกว่าการปะทะสังสรรค์ (Social Interaction) ระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเรียกว่าอิทธิพลของการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก (Demonstration Effect) ดังจะเห็นได้ว่านับตั้งแต่เมืองหลวงพระบางดำเนินนโยบายการอนุรักษ์ที่รัฐเป็นผู้กำหนดขึ้นภายหลังการขึ้นบัญชีเป็นเมืองมรดกโลกซึ่งทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมาก จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลทำให้เกิดธุรกิจกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเมืองหลวงพระบาง และส่งผลต่ออัตราค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ผู้คนในพื้นที่เมืองมรดกโลกได้ปรับเปลี่ยนบ้านเรือน อาคารที่อยู่อาศัย เพื่อเป็นร้านอาหาร ห้องพัก ร้านขายของอื่น ๆ เพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยว จากอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวในปี ค.ศ 1996 – 2000 มีนักท่องเที่ยวเข้าสู่หลวงพระบางปีละ 54,250 คน จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น พบว่าปัจจุบันร้านค้าหลายแห่งในถนนศรีสว่างวงศ์ ได้รับการปรับปรุงตกแต่งสวยงามตามรสนิยมของชาวต่างประเทศ แต่ทว่าสิ่งที่น่าสนใจเป็นห่วงนั่นคือ สิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางนั้นยังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือกำหนดแผนการดำเนินงานด้านการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ดังนั้นผู้วิจัย สนใจศึกษากระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบาง ภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก โดยศึกษาประเด็นสำคัญ ด้านสังคม ด้านกายภาพและภูมิทัศน์ ด้านมลภาวะ เพื่อทราบว่าปัจจัยอะไรที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมภายหลังเป็นเมืองมรดกโลกหลวงพระบางอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางก่อนเป็นเมืองมรดกโลก
2. เพื่อศึกษากระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก
3. เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ทราบปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก
2. ทำให้เข้าใจการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นมรดกโลก
3. ได้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบาง
4. ผลจากการศึกษาวิจัยใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปศึกษาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางในอนาคตต่อไป

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษานี้เป็นการศึกษากระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่ศึกษาในเขตเมืองมรดกโลก แขวงหลวงพระบาง การจัดเก็บข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารย้อนหลังเมื่อครั้งก่อนประกาศเป็นเมืองมรดกโลก และจากการสัมภาษณ์ภายหลังจากการได้รับการประกาศเป็นเมืองมรดกโลกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 – 2003 ดังนั้นเพื่อให้เป็นแบบสากลนิยมใช้ปี ค.ศ. ด้วยวิธีการเทียบเคียงกับปี พ.ศ. เพื่อให้เอกสารการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1.5 ขอบเขตในการศึกษา

1.5.1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในพื้นที่เขตเชียงทอง แขวงเมืองหลวงพระบาง ซึ่งประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเชียงทอง บ้านคีรี บ้านวัดแสน บ้านโพนเรือง บ้านวัดหนอง บ้านเชียงม่วน บ้านจุมม็อง บ้านป่าขาม และมีวัดจำนวน 16 วัด

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบริเวณเมืองเก่า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเมืองมรดกโลกที่เรียกว่า เขตที่ 1 มีจำนวน 8 หมู่บ้าน มีจำนวน 717 ครัวเรือน ประชากรจำนวน 4,091 คน

ตารางที่ 1 จำนวนหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือนและประชากรของเมืองหลวงพระบางเขตเชียงทอง

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากร/คน
1. บ้านเชียงทอง	51	291
2 บ้านคีรี	57	321
3. บ้านโพนเรือง	74	409
4. บ้านวัดแสน	110	611
5. บ้านบ้านวัดหนอง	110	597
6. บ้านเชียงม่วน	94	533
7. บ้านจุมม็อง	80	433
8. บ้านป่าขาม	141	896
รวม	717	4091

ที่มา : ข้อมูลจากห้องกรมรดกโลก หลวงพระบาง ค.ศ. 1992

1.5.3 ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางก่อนเป็นเมืองมรดกโลกและกระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบาง ภายหลังเป็นเมืองมรดกโลกและสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลกตั้งแต่ (ค.ศ. 1995–2003)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหาประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ศึกษาบริบททั่วไปของชุมชน ประกอบด้วย

- 1.1 บริบททั่วไป
- 1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์
- 1.3 ลักษณะโครงสร้างประชากร
- 1.4 ประวัติความเป็นมาของชุมชน
- 1.5 ช่วงแรกของการเตรียมการเมืองหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก
- 1.6 ช่วงที่สองของการเตรียมผู้นำชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเมือง

มรดกโลก

ส่วนที่ 2 ศึกษาสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางก่อนเป็นเมืองมรดกโลก

- 2.1 ประเด็นที่สำคัญทางสังคม
 - ความสัมพันธ์ในครอบครัวเครือญาติและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
 - วัฒนธรรมและวิถีชีวิต
- 2.2 ประเด็นที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและภูมิทัศน์
 - ที่อยู่อาศัย ร้านค้า อาคาร
 - การจราจร และขยะ
 - มลพิษจากป้าย สายไฟฟ้า และสายโทรศัพท์
 - ทัศนียภาพทางธรรมชาติและโบราณสถาน
- 2.3 ประเด็นสำคัญด้านมลภาวะ
 - เสียง
 - น้ำ
 - อากาศ

ส่วนที่ 3 กระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก

3.1 ประเด็นสำคัญทางสังคม

- ปัจจัยด้านนโยบายรัฐบาล
- ปัจจัยด้านหน่วยงานรัฐและองค์การบริหารจัดการเมืองหลวงพระบาง
- ปัจจัยด้านบุคลากรห้องการเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง
- ปัจจัยด้านบุคลากรหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ปัจจัยด้านกฎระเบียบการก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง
- ปัจจัยด้านการดำเนินงานและความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- ปัจจัยด้านความพร้อมของประชาชนและการมีส่วนร่วม
- ปัจจัยด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
- ปัจจัยด้านอิทธิพลของสื่อต่อกระบวนการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต
- ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กรต่างประเทศ

3.2 ประเด็นสำคัญทางสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและภูมิทัศน์

- กระบวนการปรับเปลี่ยนด้านการจราจร และขยะภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก
- กระบวนการปรับเปลี่ยนทางด้านมลพิษจากป้าย สายไฟฟ้า และสายโทรศัพท์ภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก
- กระบวนการปรับเปลี่ยนด้านทัศนียภาพทางธรรมชาติและโบราณสถานภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก

3.3 ประเด็นสำคัญทางมลภาวะ

- กระบวนการปรับเปลี่ยนเสียงที่นำรบกวนภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก
- กระบวนการปรับเปลี่ยนน้ำเสียจากครัวเรือนภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก
- กระบวนการปรับเปลี่ยนสภาพอากาศภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก

ส่วนที่ 4 สิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก

4.1 ประเด็นที่สำคัญทางสังคม

- ความสัมพันธ์ในครอบครัวเครือญาติและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
- วัฒนธรรมและวิถีชีวิต

4.2 ประเด็นที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและภูมิทัศน์

- ที่อยู่อาศัย ร้านค้า อาคาร
- การจราจร และขยะ
- มลพิษจากป้าย สายไฟฟ้า และสายโทรศัพท์
- ทัศนียภาพทางธรรมชาติและโบราณสถาน

4.3 ประเด็นสำคัญด้านมลภาวะ

- เสียง
- น้ำ
- อากาศ

1.6 นิยามศัพท์

กระบวนการปรับเปลี่ยน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชุมชนเมืองหลวงพระบางด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมชุมชนเมือง การปรับเปลี่ยนอาจจะก้าวหน้าหรือเสื่อมลง การปรับเปลี่ยนอาจจะก่อให้เกิดประโยชน์และโทษได้ การปรับเปลี่ยนจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา แต่การปรับเปลี่ยนที่มีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องตามประเด็นที่ศึกษาดังนี้

1. ด้านสังคมมีขั้นตอนที่เริ่มมาจากการรับรู้ เรียนรู้ ลองผิดลองถูก ตัดสินใจเลือกและยังเป็นแนวปฏิบัติที่เห็นว่าการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมมีความสัมพันธ์ในครอบครัวเครือญาติและการปฏิสัมพันธ์ในสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิต การแต่งกาย การกินอยู่ และประเพณี วัฒนธรรม

2. ด้านกายภาพและภูมิทัศน์มีขั้นตอนของการปรับเปลี่ยนจากการเห็นว่าสิ่งที่เป็นอยู่นั้นมีความไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของพื้นที่นั้น โดยผู้ปรับเปลี่ยนได้รับรู้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนทางกายภาพเห็นว่ามีความประโยชน์ต่อตนเอง แล้วตัดสินใจเลือกที่จะปรับเปลี่ยนด้านกายภาพ เช่น ที่อยู่อาศัย ร้านค้า อาคาร การจราจร และขยะ มลพิษจากป้าย สายไฟฟ้า และสายโทรศัพท์ ทัศนียภาพทางธรรมชาติและโบราณสถาน

3. ด้านมลภาวะมีขั้นตอนของการปรับเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขและเวลาของการพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มลภาวะเปลี่ยนไป โดยไม่ได้ตั้งใจที่จะทำให้มลภาวะเกิดการปรับเปลี่ยน แต่เป็นผลมาจากความต้องการของคนต่อการเปลี่ยนแปลงทำให้มลภาวะทาง น้ำ อากาศ และเสียงปรับเปลี่ยนไป วัดได้โดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของการปรับเปลี่ยนของคนต่อภาพมลภาวะทั้งก่อน

และหลังจากมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่างเช่น เรื่องของน้ำเสียความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสภาพการณ์น้ำในเมืองหลวงพระบางทั้งก่อนและหลังเป็นเมืองมรดกโลกเป็นต้น

สิ่งแวดล้อมชุมชนเมือง หมายถึง องค์ประกอบทางด้าน กายภาพ เช่น จราจร และเสียง ที่อยู่อาศัย มลพิษจากป้าย สายไฟฟ้า และสายโทรศัพท์ ร้านค้าและอาคาร ทัศนียภาพทางธรรมชาติ และโบราณสถาน ของชุมชนเมืองหลวงพระบาง

เมืองมรดกโลก หมายถึงพื้นที่เก่าของเมืองที่มีผู้คนอาศัยอยู่ และไม่มีคนอาศัยอยู่ แล้วได้ขึ้นทะเบียนตามกฎระเบียบขององค์การ UNESCO เป็นของมีค่าของโลก และของประเทศนั้นว่าเป็นของมีคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม พื้นที่เมืองมรดกโลกไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ แต่วัดด้วยคุณค่าทางจิตใจแก่เจ้าของพื้นที่

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai decorative element, possibly a crown or a ceremonial object. The elephant is surrounded by a circular border containing the text 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964'. On either side of the elephant, there are stylized floral or sunburst-like symbols.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved